

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Viator Christianvs Recta Ac Regia in coelum Via tendens

Soliloquium Animae. Vallis Liliorum. De Tribus Tabernaculis. Gemitus & suspiria animæ pœnitentis, seu de Vera Compunctione Cordis. Cohortatio ad Spiritualem profectum

Thomas <von Kempen>

Coloniae Agrippinae, 1682

XXV. De reddendis gratiis, pro acceptis beneficiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53320](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53320)

ternum & ultra. Confiteantur
simul omnes sancti nomini tuo
magno, & exultent omnes devo-
ti coram te Agno Jesu Christo,
Filio tuo, Domino nostro.

CAP. XXV. *De reddendis Deo
gratiis, pro acceptis bene-
ficiis.*

S*it nomen Domini benedictum
in secula.*

Psal. 72.

Serviat tibi Domine Deus,
quicquid ago, lego, & scribo; o-
mne quod cogito, dico, & intel-
ligo. A te incipiat, & per te, & in
te, omne opus meum finiatur.

Nota
verba, ad
omnem
actionem
merito u-
surpan-
da.

Quod dedisti, hoc recipere; &
unde flumina exeunt, illuc rever-
tantur. Nunquam melius mihi
manet, nec unquam dulcius sa-
pit, quàm cum totum tibi sincere
retribuo, quicquid rectum à me
geritur aut cogitatur.

Opto gratias agere, sed tunc
veraciter ago, si totum tibi, & ni-
hil mihi dederò, ex omnibus da-
tis & acceptis.

Optimus
gratiarum
actionis
modus.

Quid inquam possum retri-
buere, malus & piger servulus?

Ni-

Nihil est servitium meum, etiam si fecero omne, quod iussisti. propterea ad nihil redactus sum, & in veritate humiliatus.

Psal. 118. Bonum mihi, quia humiliasti me; ut tu solus iustificeris; tu solus lauderis ab omnibus; nec unquam gloriatur in se pulvis vilissimus.

Verum tamen desistere nolo, sed laudare te cupio corde & ore, quia si digne non possum perficere, indignum tamen est omnino silere, nec recognoscere.

Psal. 70. *Laus mea Deus meus tu es, in te cantatio mea semper.*

Gustus
gloriz &
charitatis
Divinz,
fastidium
gignit o-
mnium
tempora-
lium.

2. O qui parum sentiret de gloria tua, & quid est in te gloriari, quam nihil duceret, quicquid de externa blanditur gloria! O qui parum saperet de dulcedine tua, quam cito illi amaresceret omnis delectatio terrena!

O quantum ferberet, qui parvam scintillam charitatis tuæ haberet? Nam omnia libentissime contemneret, ut tuo amori inhaerere liceret. Et vere totum illi suave ac leve esset, quicquid pro amore tuo agere, vel pati posset.

O quan-

O quantum exultaret, quàm vehementer post te curreret, memor omnium bonorum tuorum ! Nil charius quæreret, nil beatius possideret, nil sequeretur avidius, quàm quod amori tuo serviret.

Amanti
Deum o-
mnia sua-
via & le-
via.

Etenim amando onus non sentiret; quia amor omnia onera portaret. Et ideo, qui de onere conqueruntur, exiguos se in amore testantur.

Ex amore tibi servire, jucundissimum est, & laborum solamen. Amor non respicit ad proprium commodum, nec veretur pati incommodum, sed tunc quærit in omnibus beneplacitum.

3. O quàm dulcis res est amor tuus, Christe ! quàm bene sonat, quàm suaviter intrat, quàm fortiter tenet & stringit ! Utinam me servituti tuæ perpetuæ obliget, totaliter capiat, totaliter sibi subjiciat, & proprium tuum me tibi faciat.

Tunc enim maxime liber sum, cum ab amore tuo captus sum, & omni proprietate privatus & a-
lie-

356 SOLILOQUIUM
lienatus. Servus tuus ego sum
Domine; tuus, inquam, quia emi-
stime.

**Christus
nos sibi
servos
sanguine
suo ac-
quisivit.**

Libenter sum tuus, & non pu-
det me proprium tuum esse. No-
lo mei ipsius esse; tu juvas, ut pos-
sim ab omni proprietate libera-
ri.

Tu conflagra & accende, fuscita
igniculum, & aestuabit cor meum,
fietq; purum, clarum & amœnum;
quia amor tuus fugat omne vi-
tium, & consumit omne pecca-
tum. Tu tene amoris vinculum,
& stabit meum pauperculum
servitium.

4. Nec ignoro, quia nihil tibi
confert meum servitium; sed mi-
hi tamen proficit, si ago, quod ti-
bi gratum esse novi. Utinam fa-
ciam, & non sileam; dicam, & non
abscondam opera tua.

**Dei be-
neficiorum
in nos im-
mensitas.**

Quando enim digne sufficiam
excogitare omnia illa beneficia,
quæ mihi indigno contulisti?
Magnam misericordiam Domi-
ne cum servo tuo fecisti, sed ego
proh dolor, non retribuui grates,
sicut digne meruisti.

Ideoque me tenent poenæ &
do-

dolores cordis, quia non possum respondere beneficiis tuis, tam multis, & tam magnis. Utinam vel semel digne & integre, pro omnibus his quàm tibi regratiari.

Sed in quo nihil est, quid de illo exire potest? Vas namque vacuum, nil habet ad propinandum. Quid ergo faciam? Dare me aliquid oportet, quia vacuum apparere coram te non licet; nam & omnis ingratus tibi displicet.

S. O si haberem aliquid in toto mundo, quod tibi darem, & gratum foret oculis tuis! Quid vis habere dilecte Domine? Bonorum meorum utique non e-

Psal. 31.

ges. Cur ergo exigis à me datum? Nemo ditior te, & adhuc aliquid postulas à me?

D. Volo (inquis) totum habere. Nam tibi hoc expedit, si vis gratiam meam mereri. Ego dabo gratiam, & tu reddes gratiam, & sic tenebimus pariter jugem charitatem. Da te mihi, & totum dedisti.

*Reddens
grates
Deus ad-
dit gra-
tiam.*

○ Jesu fons omnis boni, fons
vitæ,

558 SOLILOQUIUM
vitæ, fons gratiæ, fons dulcedi-
nis, fons æternæ sapientiæ, in-
funde nunc (piissime) donum
cœlestis gratiæ, & doce me tibi
semper gratias agere, & me ipsum
ante omnia tibi dare; quia hoc est
charissimum, quod possum tri-
buere.

Sentio hoc, & consentio. Ac-
cipe me, ecce tuus sum totus, &
omnia mea tua sunt.

Unum est, quod non possum
tribuere tibi. Quid hoc? Pecca-
tum meum, quod mihi proprium
est, & ideo tibi imputandum
non est. Meum est peccatum, &
omnis defectus in me reperibilis,
mihi soli attribuendus; tibi au-
tem gloria & gratiarum actio,
pro omnibus beneficiis tuis.

6. Sed jam ad memoranda
beneficia tua, ex multis pauca
mihi recolligo, & quæ amplius
movent & eminent. Nam omnia
perscrutari, nec tempus patitur,
nec cogitatio prævalet.

Excedit enim numerositas
modum, & magnitudo obruit
sensum; sed & dignitas non ha-
bet pretium. Nam emi non pos-
sunt,

funt
pro
tur.
auf
tibi
om
tion
sup
cun
tua
cor
ciu
tur
ego
du
par
vo
ni
be
ad
sap
&
na
vi
tu
or
co

sunt, quia gratis dantur; & ideo pro eis tantum grates requiruntur, alioquin ab ingrato omnia auferentur.

7. Primum igitur gratias ago tibi Domino Deo meo creatori omnium, quod me hominem rationalem dignatus es creare; & super opera manuum tuarum, secundum animam ad imaginem tuam & similitudinem factam constituere.

Magnum & primum beneficium, gratuita bonitate donatum mihi. Neque enim me ipsum ego feci, sed tu me fecisti, introducens me in orbem terræ per parentes, quos tibi in hoc servire voluisti. Et ecce melior sum omni corpore, prælatus omnibus bestiis & volatilibus cœli; quia ad imaginem Dei factus, æternæ sapientiæ capax, lucis increatæ & veritatis incommutabilis sum naturaliter particeps.

Pro omni igitur quod sum, vivo, & sapio, gratias tibi perpetuas refero; optans & petens ut omnes simul creaturæ, quæ in cœlo sunt & in terra, nomen tuum

Gratias
age primo
pro beneficio
creationis;

Qua te
hominem
condidit,

560 SÖLILLOQUIUM
tuum laudent admirabile & su-
perexaltatum in secula.

Benedico te Pater & Domine
cœli & terræ, qui omnia creasti
ex nihilo, per unigenitum Fi-
lium tuum in Spiritu sancto.

Psal. 144

Ex pura & libera voluntate,
non aliqua necessitate creasti o-
mnia, ut notam faceres filiis ho-
minum potentiam tuam; & mun-
dum hunc visibilem optime di-
sposuisti, per invisibilem sapien-
tiam tibi coæternam.

**Et omnes
Creatu-
ras in u-
sum ho-
minis.**

Benedicant te omnes creatu-
ræ tuæ, tibi in cunctis subjectæ,
& humano generi ad ministe-
rium conditæ. Nam te jubente,
cœlum pluvias congruis dat
temporibus, & terra fructus af-
fert plurimos,

Lucent sol & luna clare super
terram; stellæ gyran noctibus
per ordinem. Fontes scatent,
fluunt rivi, natant in undis pisces
generis diversi.

Volant, cantant aves cœli;
saliunt in montibus capræ, hin-
nuli & cervi. Oves & jumenta ad
bona gaudent pascua, currunt
per nemora diversa animalia.

Pra;

Prata virent, campi florent, & omnia ligna silvarum ramos fructusque producant. Hæc sunt opera tua Deus, qui facis mirabilia magna solus.

8. Secundum beneficium mihi exhibitum est mysterium Incarnationis, opus Redemptionis, & pretium salutis nostræ; fructus utique passionis tuæ & mortis.

O magnum pietatis opus, opus excellentissimæ charitatis, summæ humilitatis, & patientiæ singularis! Hoc homo non meruit, hoc Angelorum nullus facere potuit; hoc Prophetæ mirati sunt; hoc Apostoli viderunt & docuerunt; hoc fideles omnes susceperunt; hoc maxime electi diligunt & recolunt.

Hoc beneficium bene cogitatum excitat desideria, inflammat corda, nutrit devotionem, illuminat mentem, purgat affectum; trahit ad cælum, retrahit à mundo, ducit ad Christum, & unit animam Christo.

Superabundat donum istud dono priori: unus tamen, qui
utrum-

2. Gratias age pro mysterio Incarnationis; seu beneficio Redemptionis.

utrumque dedit & fecit, Jesus Christus, Dominus Deus noster. Nihil enim mihi nasci profuit in mundo, nisi & redimi profuisset dato sanguinis pretio.

Quod excellen-
tius est
priori.

Subvenit ergo mihi gratia, excrevit divina misericordia, & facta est copiosa redemptio; nam vitiata natura, absque Creatoris non potuit reparari auxilio.

O Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, ut damnatum servum redimeres, Filium tradidisti! O mira circa nos tuæ pietatis dignatio, quam explicare non valet mens humana, nec angelica ratio!

9. O dulcissime Jesu, principium nostræ salutis & finis; tu solus nosti, qui solus potuisti conferre opem miseris & damnatis. Nam in humillima & abjecta forma servi, apparere dignatus es hominibus, & pro mortalibus vermiculis sententiam diræ mortis, sola miserante charitate, libentissime suscepisti.

O Jesu, fons bonitatis & pietatis, lux lucis æternæ, & speculum sine macula Dei majestatis,

accende cor meum meditatione
hujus ineffabilis beneficii, quod
mihi & toti mundo exhibere vo-
luisti.

Generale quidem hoc benefi-
cium, sicut & primum, omnibus
sufficiens ad salutem, sed non in
omnibus tamen efficiens fru-
ctum, propter multorum infide-
litatem & malitiam. Electis au-
tem omnibus salutare est & pro-
ficuum, propter quos omnia crea-
ta sunt; & per te, Jesu Christe,
recreata.

O bone Jesu, quanta nobis
beneficia in humanitate tua
præstitisti! Factus es frater noster
& caro nostra, ut Filii Dei com-
putaremur, & per te accessum
haberemus ad Patrem, cuius of-
fensam placare nemo dignus fuit
nisi tu, de quo ipse ait: *Hic est*
Filius meus dilectus, in quo mihi
bene complacui.

Felix anima, quæ sacramenta
nostræ redemptionis studiose
recolit, affectuose diligit, digne
veneratur, & pro omnibus tibi
gratias agit, ac tuo consilio plus
quam suo sensui credit.

Nn

Nam

Sed non
in omni-
bus effi-
cax;

Matt. 3.
c. 17.

Nec hu-
mana sa-
pientia
capien-
dum, sed
fide.

Nam hoc mysterium non est quisquam idoneus per se investigare, nec humana attingitur sapientia: sed fidei potius firmitate ac puri cordis intuitu desuper illustrato. Beatus, qui meretur accipere per gratiam, quod mundi sapientes non potuerunt cognoscere per naturam.

O Jesu Sapientia Patris, fac me intelligere in luce fidei hoc magnum & mirabile mysterium tuæ incarnationis. Quia in illo totius nostræ salutis latet dulcedo, abundat maxima charitas, & inscrutabilis sapientiæ tuæ plenitudo coruscat.

Proficiat servus tuus per augmenta virtutum, & bonarum studia actionum, ac magis magisque in hoc memoriali incarnationis arcano, cum sacræ passionis profundo instruat, atque totus in tua intima pertrahatur.

Profunda admodum abyssus, & divinū quoddam pelagus tantæ charitatis, tantæq; dignationis exhibitio; quod transnari non potest; in quo natant & renatant spirituales pisces, parvi & magni, quos intra rete fidei cepisti.

10. Maneat igitur in recordatione mea tanta charitas & dulcedo, tanta humilitas & mansuetudo; & in omni orationis sacrificio ac meditationis exercitio, occurrat & immisceatur aliquid de Incarnationis Passionisque mysterio, tanquam lucidissimum thus, & suavissimum ballamum in odorem suavitatis, Deo Patri offerendum.

Dicant nunc mecum, qui redempti sunt à Domino, quos redemit de manu inimici, canticum divinæ laudis; & hymnum mentalis jubilationis, cum gratiarum actione persolvant. Et omnes Angeli stantes in circuitu throni, procidant in facies suas, & adorent Agnum Dei, qui abstulit peccata mundi, dicentes:

Te decet laus, & honor, Domine. Benedictio & claritas, gratiarum actio & vox laudis, fortitudo & imperium, majestas & sapientia, tibi Domino Deo nostro Jesu Christo, in secula seculorum. Amen.

11. Tertium beneficium prioribus non inferius, est gratia ju-

Vnde iugiter, eius meminisse par est;

Et electos omnes simul ad Dei laudē provocare.

3. Gratias age pro

beneficio
Iustifica-
tionis.

Iustificationis : qua me clementer ad conversionem & vitæ emendationem traxisti; donans pœnitentiam peccatorum, sp̄e veniæ, & propositum bene agendi, ac in perpetuum tibi serviendi.

Hoc clare considerans beatus Paulus, adhortatur discipulos suos, ne tanti beneficii sint ingrati; sed ut memores cœlestis gratiæ, dignas supernæ vocationi laudes studeant referre. *Videte*

2. Cor. 1.

(inquit) vocationem vestram, fratres; quia non multi sapientes, non multi potentes; sed quæ infirma sunt mundi, elegit Deus.

Sed quantum id sit serio expe-
pende;

In me hæc considero, qui contemptibilis & inutilis huic mundo, tua sancta vocatione ereptus sum de ipsius naufragio; & ad serviendum tibi, etiam tuo merui sociari collegio. At ne retro iterum abirem, voto me sponte constrinxi. Quod utique non meis meritis, sed tuæ deputo providentiæ.

De quo te magnifice laudo & benedico: quia dignatus es me vocare per gratiam, dans mihi voluntatem bonam, & abiciens à me peccatorum sarcinam,

Nam & suavi jugo tuo me sub-
jecisti, emolliens mentem meam
iunctione Spiritus tui, quæ mun-
dus nescit, nec videt, nec sapit.
Custodi hanc voluntatem, mise-
ricors Domine, insuper adauge
dona gratiæ, quamdiu sum in hac
visibili luce.

Sentio vocationem istam ma-
gnum esse beneficium, quod non
omnibus datur, sed quibus para-
tum est à Patre, quia *non est vo-
lentis neque currentis, sed mise-
rentis Dei*, ut omne os loquens
inania obstruatur, & totus homo
tibi subjectus sit, & non gloriatur
omnis caro in conspectu tuo, nec
sibi quicquã deputet de propriis
meritis vel operibus bonis.

Nam si secundùm justitiam me-
cum agere voluisses, jam deputa-
tus essem cum iis, qui in inferno
sunt. Sed pepercit mihi pietas tua
Domine, atque locum tribuisti
indulgentiæ, ne similis fierem fi-
lio perditionis æternæ.

Magnas igitur tibi teneor lau-
des reddere, pro tam magnifico
beneficio, & utinam dignis re-
spondeam vocibus & moribus,

Nn 3

cum-

Et magni;
ut parast,
& stima.

Rom. 9.

I. Cor. 1.

cunctis vitæ meæ temporibus;

Atque in
gratiarū
actionem
offer om-
ne obse-
quium
tuum;

Obsecro autem, ut pro gratia-
rum actione acceptes meum pau-
perculum obsequium, quo tibi
servire cupio, & ex charitate de-
beo, & ut debitum servitutis meæ
radicaliter procedat, ac finaliter
tendat ad tuum beneplacitum &
honorem, nec unquam cor meū
à tua dilectione avertatur, sed a-
nima mea & corpus meum pari-
ter vigeant & perseverent in san-
ctissimo servitio tuo, quamdiu
spiritus est in visceribus meis, &
compos mei ipse sum, & tui re-
cordari possum.

Constans-
que pro-
positum
Deo ser-
viendi
perpe-
tuo;

Nunquam cesset laus tua ex o-
re meo, & abundantia benefacto-
rum tuorum non recedat de cor-
de meo. Quod si servus tuus mul-
tis annis vixerit, dato etiā quòd
centum & mille annis esset vi-
cturus, non erit propterea tepi-
dus, vel perterritus in humilitate
& subjectione tibi famulari, sed
ita devote & voluntarie tibi in
omnibus deserviam, sicut ea hora
& die, quando primum cor meū
à te admonitum est & confirma-
tum, ut te Dominum solum pura
& integra mente sequeretur.

Nec huic proposito obstabit aliqua infirmitas seu adversitas intercurrentes, sed sicut nunc sentio, & te Deo meo audiente, propono; ita quoque quod semel egressum est de labiis meis, te adjuvante cupio adimplere.

Sin verò per aliquam fragilitatem, vel quamlibet culpam hæc voluntas fuerit confracta, (quia non est homo super terram sic justus, qui vivat, & non peccet) adhuc non diffidam, nec te dimittam, sed mox incurvabo genua cordis mei, cum multa contritione & lacrymis, offerendo tibi tristem & sauciam conscientiam meam, ad sanandum eam medicamento gratiæ tuæ, & ad alligandum multo fortius propositum, quam antea fuerat constitutum.

Non me pœnitebit boni incipui, imo gratias agam; quia hoc à te vel semel merui suscipere, quod tibi consensu æternaliter militare.

Potens es autem omnipotens & misericors Domine, qui me de nihilo creasti, quique hominis infirmitatem & casum ab initio

1. Par. 6.

Etiam post lapsum resurgendo;

Idque de divina pietate sperando.

prænoſti, omnia commiſſa mea mihi benigniſſime dimittere, ac inſtaurare omiſſa, perdita reſtituere, livida curare, ſordida mûdare, tenebroſa illuminare, tumida inclinare, extincta reaccendere, contracta reædificare, neglecta recuperare, prava corrigere, aſpera complanare, curioſa reſtringere, vaga colligere, inordinata componere; ac totum ſtatum mentis meæ in melius commutare; ita ut jã nil deſit de priori propoſito, ſed jam omnis occaſio mali cooperetur mihi in melius, tibi humiliter proſtrato.

Offer etiam totius Eccleſiæ laudes;

Hæc eſt mutatio dexteræ Excelsi; hæc eſt viſitatio cœleſtis, hæc eſt multiplex collatio divinæ pietatis.

12. Accipe etiam pro gratiarum actione, cuncta ſanctæ Eccleſiæ devota ſervitia, cū unanimi concentu totius cœleſtis curiæ.

Et omnes Sancti ab origine mundi, qui per gratiam tuam illuminati ſunt & vocati; omnes quoque fideles & Chriſtiani, in omni populo, & tribu, & lingua, & natione, qui uſque hodie ſunt, & ante nos fuerunt, & poſt nos

erunt, pariter celebrent & col-
laudent dulcissimum atque glo-
riosissimum nomen tuum, quod
est super omne nomen benedi-
ctum.

Dicant iterum & revocent cū
ingenti gaudio laudes universas,
tuo nomini digne dicendas, tot
utique vicibus, quot cœlum stel-
las, quot mare pisces, quot gra-
mina tellus, quotque biblia con-
tinent apices.

Et cū istud totum fecerint,
& pro me suppliciter dixerint,
tunc adhuc confitebor tibi, quia
necdum satisfactum est ineffabili
laudi nominis tui, quod totis vi-
ribus cupio laudare & omnimo-
do superexaltare; quousque ad
illas perveniam curiales laudes,
quas modò non possunt attinge-
re nec profequi mortalium ho-
minum voces.

13. Vides nunc, anima mea,
magnitudinem & pretiositatem
beneficiorum Creatoris ac Re-
demptoris Domini Dei tui, cui
ad regratiandum non sufficit o-
mnis creatura, quam ipse in lau-
dem & gloriam sui æterni bene-
dicti nominis condidit, qui nul-

Nequē sic
tamen
debite
satisfa-
ctum pu-
ta.

572 SOLILOQUIUM
lius utique gloriæ eget ; sed sibi
soli ipse solus sufficit, sua gloria
est, ipse qui est.

Matth. 2

*Beneficia
Dei tri-
plicia,*

Ecce præ multitudine benefi-
ciorum ejus , non potui cuncta
ante oculos tuos reducere, sed e-
legi ex grandi copia tria munera
pretiosa, quemadmodum Magi
Domino oblaturi fecerunt , in
quibus placuit penè universa
concludere.

Nam omne beneficium, si di-
ligenter advertis, aut est naturæ,
aut gratiæ, aut superexcellentiæ:
& quodcumque aliud est , satis
convenienter ad aliquod horum
trium habet referri. In Creatio-
ne habes beneficium naturæ ; in
Redemptione beneficium super-
excellentiæ; in Justificatione do-
num considera gratiæ.

Pro quibus omnibus & singu-
lis gloria tibi sit sancta Trinitas,
æqualis, una Deitas, & ante om-
nia secula, & nunc, & in perpe-
tuum, Amen.

Finis Soliloquii Animi.

THOMÆ